

Міністерство освіти і науки України
Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича

ЗАТВЕРДЖЕНО

Голова приймальної комісії
Руслан ВІЛОСКУРСЬКИЙ

_____ 2025 р.

ПРОГРАМА

додаatkового вступного випробування для здобуття освітньо-кваліфікаційного рівня доктора філософії за спеціальністю 051 «Економіка» для осіб, що здобули попередній рівень вищої освіти за іншими спеціальностями

Чернівці - 2025

ПРОГРАМА

додаткового вступного випробування

1. Основні структурні елементи наукового пізнання.
2. Класифікація наук, їх функції і завдання.
3. Методологія науки: суть та функції.
4. Основні принципи методології наукових досліджень.
5. Рівні наукового пошуку: їх сутність та значення.
6. Характеристика фундаментальних наукових досліджень.
7. Відмінності між прикладними науковими дослідженнями та розробками.
8. Поділ наукових досліджень за джерелами фінансування.
9. Організаційна система рівнів науки: опис та особливості.
10. Вимоги до наукового методу та його сутність.
11. Класифікація методів дослідження за організаційним способом.
12. Методи експертних оцінок та їх визначення.
13. Емпіричні методи наукових досліджень: перелік та пояснення.
14. Сутність та використання системного підходу у наукових дослідженнях.
15. Принципи та критерії соціальної відповідальності бізнесу.
16. Соціальні права та гарантії персоналу.
17. Корпоративна культура та її роль у соціальній відповідальності.
18. Розвиток персоналу як аспект соціальної відповідальності.
19. Укріплення моральних цінностей та їх вплив на соціальну відповідальність.
20. Культура виробництва та її взаємозв'язок із соціальними обов'язками та комерційною доцільністю.
21. Створення корпоративної культури для підтримки стратегії підприємства.
22. Етика бізнесу та поняття "корпоративне громадянство".
23. Застосування міжнародних стандартів соціальної відповідальності бізнесу в Україні.
24. Створення корпоративної культури з орієнтацією на стратегічні цілі підприємства.
25. Роль етики в бізнесі та концепція "корпоративного громадянства".
26. Практичне застосування міжнародних стандартів соціальної відповідальності в українському бізнесі.
27. Значення та роль моделей управління якістю у практиці підприємства.
28. Процедура зовнішнього аудиту соціальної відповідальності.
29. Ключові концепції інноваційного розвитку підприємства.
30. Класифікація та відмінності між інноваціями, нововведеннями, новаціями, ноу-хау, відкриттями та винаходами.
31. Процес та етапи життєвого циклу інновацій.
32. Інноваційний потенціал та його місце у системі підприємства.
33. Різноманітність організаційних форм інноваційної діяльності.
34. Розробка бізнес-плану для інноваційного проєкту.
35. Стимулювання інноваційної активності персоналу.

36. Вплив глобалізації на конкурентну боротьбу.
37. Управління конкурентоспроможністю продукції: концептуальний аспект.
38. Методи оцінки конкурентоспроможності підприємств.
39. Потенціал конкурентоспроможності підприємства: поняття та оцінка.
40. Механізми формування конкурентної стратегії.
41. Формування конкурентних переваг: сутність, джерела та сфери впливу.
42. Ключові компетенції для забезпечення конкурентоспроможності підприємства.
43. Маркетингові комунікації як інструмент підвищення конкурентоспроможності.
44. Програма підвищення конкурентоспроможності: концепція та реалізація.
45. Показники розвитку підприємства: визначення та методи оцінки.
46. Вплив ринку на розвиток підприємства.
47. Поняття ціни в ринковій економіці та її види.
48. Якість продукції: показники та значення для конкурентоспроможності.
49. Сутність проєкту та його стадії.
50. Класифікація проєктів та учасники проєктної діяльності.
51. Життєвий цикл та фази проєкту.
52. Завдання та функції проєктного менеджменту.
53. Формування концепції проєкту та його основних аспектів.
54. Оцінка ефективності проєкту та її методика.
55. Структурування та планування проєкту.
56. Розробка календарного та сіткового плану проєкту.
57. Побудова логіко-структурної матриці проєкту.
58. Оцінка та стратегічне планування ресурсів у проєктній діяльності.
59. Фінансування проєктів: методи, джерела та стратегії.
60. Застосування принципів процесного підходу у структуруванні організації.
61. Сутність бізнес-процесу та його ключові компоненти.
62. Методологія опису бізнес-процесів у рамках організації.
63. Вимоги до документації бізнес-процесів: стандарти та практика.
64. Логічні зв'язки між фінансами, відносинами із споживачами, внутрішніми бізнес-процесами та персоналом організації.
65. Методика ідентифікації ключових бізнес-процесів та їх оцінка.
66. Модель інтегрованих баз даних: призначення, структура та побудова алгоритму.
67. Теоретичні основи та практична реалізація інтелектуального бізнесу.
68. Види та особливості створення інтелектуальних продуктів.
69. Сутність інтелектуальної власності як економічної категорії.
70. Класифікація видів інтелектуальної власності.
71. Правові аспекти захисту інтелектуальної власності.
72. Оцінка вартості прав на об'єкти інтелектуальної власності.
73. Оцінка та раціональне використання природних ресурсів.
74. Наукові основи раціонального природокористування.
75. Економічний механізм природокористування: структура та елементи.
76. Управління природокористуванням та охороною природи: стратегії та планування.

77. Еколого-економічні проблеми використання та охорони мінеральних та земельних ресурсів.
78. Проблеми використання та охорони водних та біологічних ресурсів з еколого-економічної перспективи.
79. Еколого-економічні виклики у сфері ресурсокористування та їх збереження.
80. Регіональні проблеми в еколого-господарському контексті та роль еколого-економічного районування.
81. Шляхи вирішення та підвищення ефективності природокористування в умовах сучасного економічного розвитку.
82. Фактори та перспективи діджиталізації бізнесу і цифрових трансформацій у сучасному світі.
83. Аналіз протиріч ефектів діджиталізації бізнесу та цифрових трансформацій.
84. Значення та методологія форсайт-досліджень в контексті економічного розвитку.
85. Поняття та основні принципи цифрової економіки.
86. Складові цифрової економіки та їх вплив на сучасне суспільство.
87. Аналіз електронної комерції та електронної торгівлі як важливої складової цифрової економіки.
88. Роль держави у формуванні та розвитку цифрової економіки.
89. Концепція розвитку цифрової економіки та суспільства в Україні: стратегічні напрямки та завдання.
90. Імплементація діджиталізації у державну політику та управління: виклики та перспективи.

Програма фахових вступних випробувань для осіб, що здобули попередній рівень вищої освіти за іншими спеціальностями повинна передбачати перевірку набуття особою компетентностей та результатів навчання, що визначені стандартом вищої освіти зі спеціальності 051 Економіка для другого (магістерського) рівня вищої освіти.

СТРУКТУРА ЕКЗАМЕНАЦІЙНОГО БІЛЕТА

Додаткове вступне випробовування проводиться в усній формі, однак абітурієнтам рекомендується робити короткі записи відповідей, якими вони можуть скористатись під час усної співбесіди. У той же час записи не повинні бути занадто розгорнутими. Екзаменаційний білет із додаткового вступного випробування для осіб, що здобули попередній рівень вищої освіти за іншими спеціальностями, складається із 2 запитань з переліку питань для додаткового випробування.

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ ДОДАТКОВОГО ВСТУПНОГО ВИПРОБОВУВАННЯ

Кількість балів	Характеристики
(90 –100)	Всебічні і глибокі знання та розуміння економічних процесів і явищ. Вступник вміє аналізувати економічну інформацію, представлену у фаховій літературі, періодичних джерелах та електронних ресурсах, ознайомився з додатковою літературою, рекомендованою програмою. Виявляє системні знання, має наукове економічне мислення. Дає вичерпні, повні, грамотні відповіді на поставлені запитання. Демонструє навички творчого мислення.
(80-89)	Вступник показав повні і достатні знання з поставлених питань, здатний до їхнього поповнення та оновлення в процесі подальшого навчання і практичної діяльності.
(70-79)	Вступник опрацював певний обсяг рекомендованої літератури. Засвоїв основні завдання і методи дослідження економічних процесів. Вміє використовувати теоретичні знання для пояснення сучасних економічних процесів. Проте, наявні певні неточності, помилки.
(60-69)	Продемонстровано знання лише базового навчального матеріалу в обсязі, необхідному для подальшого навчання. Матеріал викладається ним непослідовно із суттєвими неточностями та помилками у формулюванні наукової термінології. Знання суміжних дисциплін та новітніх наукових даних з економіки є слабкими. Допускає неточності, помилки економічного мислення.
(50-59)	Недосконало і неповно дає відповіді на теоретичні питання, дає відповіді на питання з суттєвими помилками, але володіє необхідними знаннями для виправлення помилок під керівництвом наукового керівника. Не може пов'язати теоретичний матеріал з практичними завданнями.
(35-49)	Не володіє системою економічних знань. Допускає грубі помилки у відповідях.
(1-34)	Має недостатній рівень знань для самостійного наукового дослідження, показує невміння орієнтуватися в основній літературі і нормативних матеріалах.

Якщо абітурієнт набрав 50 і більше балів, він рекомендується до зарахування до Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича для здобуття освітньо-кваліфікаційного рівня доктора філософії за спеціальністю 051 «Економіка».

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна література:

1. Економіка: практикум з економічної теорії, історії економіки та економічної думки, мікро- та макроекономіки. Укл.: Галушка З.І., Поченчук Г.М., Бойда С.В., Заволічна Т.Р., Сторощук Б.Д., Кузьмук І.Я./ За ред. Галушки З.І., Поченчук Г.М. Чернівці. Чернівець. нац. ун-т. 2022. 190 с.
2. Галушка З.І., Поченчук Г.М. Економіка: теорія і практика. Підручник. Чернівці: Чернів. нац. ун-т. 2020. 232 с.
3. Економічна теорія: підручник. За заг. ред. В.П. Якобчук. К.: Видавництво Ліра-К, 2020. 450 с.
4. Галушка З.І., Поченчук Г.М. Економічна теорія. Підручник. Чернівці, ЧНУ. 2018. 240 с.
5. Економічна теорія. Практикум. Навчальний посібник для студентів економічних спеціальностей / Галушка З.І., Заволічна Т.Р., Саєнко О.С. Чернівці, 2016. 90 с.
6. Економічна теорія (М.Соколов, М.Горлач, М.Кримов та ін.). Центр навчальної літератури. 2019. 532 с.
7. Економічна теорія: навч. посіб. / Л. С. Шевченко, О. А. Гриценко, О. С. Марченко та ін.; за заг. ред. Л. С. Шевченко. 2-ге вид. Харків: Право, 2019. 268 с.
8. Історія економічних учень: підручник: у 2 ч. / В.Д. Базилевич, П.М. Леоненко, Н. І. Гражевська, Т. В. Гайдай; за ред. В.Д. Базилевича. Ч.1-2. 2-ге вид., випр. К. Знання, 2015. 567 с.

Допоміжна

1. Економічна теорія: Макро- і мікроекономіка: Навч. Посібник. За ред. З. Ватаманюка та С. Панчишина. 3-тє вид., доп. К.: Альтернативи, 2015. 608 с.
2. Косік А.Ф., Гронтковська К.Е. Мікроекономіка: Навчальний посібник. К.: Центр навчальної літератури, 2014. 416 с.
3. Історія економічних учень. Підручник. За ред. Базилевича В.Д. К.: Знання, 2014. 1300 с. (Класичний університетський підручник).
4. Економічна теорія: Політекономія: Підручник. За ред. Базилевича В.Д. К.: Знання-Прес. 2017. 719 с.
5. North D. Structure and Change in Economic History. New York: W. W. Norton & Co., 1981. 228 p.
6. Сміт А. Добробут націй. Дослідження про природу та причини добробуту націй. Перекл. з англ. О. Васильєва, М. Межевікіної, А. Малівського. Port Roaya, Київ. 2001. 593 с.
7. Стігліц Дж.Е. Економіка державного сектора. Перекл. з англ. А. Олійник та Р. Скільський. К.: Основи, 1998. 854с.
8. Стігліц Дж. Уроки олігархам. День. 2003. № 224, 10.12.
9. Дуглас Н., Волліс Дж., Вайнгест Б. Насильство та суспільні порядки. Основні чинники, які вплинули на хід історії. Київ: Наш формат, 2017. 352 с.
10. Marshall Alfred, Principles of Economics (8th ed.) [1890]. URL: <https://eet.pixel-online.org/files/etranslation/original/Marshall,%20Principles%20of%20Economics.pdf>
11. North Douglass C. Institutional Change and Economic Performance/ Washington University, St Lous. URL: <https://www.cambridge.org/core/books/institutions-institutional-change-and-economic-performance/AAE1E27DF8996E24C5DD07EB79BBA7EE>
12. Walter Eucken's Principles of Economic Policy Today URL: <https://www.econstor.eu/obitstream/10419/51359/1/672472902.pdf>
13. Шумпетер Й. А. Капіталізм, соціалізм і демократія. К.: Основи, 1995. 528 с.

14. **Kenneth J. Arrow** General Economic Equilibrium: Purpose, Analytic Techniques, Collective Choice/ <https://www.jstor.org/stable/1808881>
15. Erhard L. 1957. Wohlstand für Alle. Econ-Verlag, Düsseldorf. URL: https://www.abebooks.de/buch-suchen/titel/wohlstand-f%C3%BCr-alle/autor/ludwig-erhard/?ref=ps_ggl_299164160&cm_mmc=ggl-_-DE_ETA_DSA-_-naa-_-naa&gclid=CjwKCAjwT-OwBhBnEiwAgwzrUsv4PJtOJg0XdN2DxUb-HcDF8Nf5uBvLBqH0o7CtC9HceHmQglgj1BoCIPEQAvD_BwE

Інформаційні ресурси

1. Офіційний сайт Верховної Ради України URL : <https://parlament.org.ua>
2. Офіційний веб-портал органів виконавчої влади України. URL: <http://www.kmu.gov.ua>
3. Офіційний веб-сайт Державної служби статистики України. URL: <http://www.ukrstat.gov.ua/>
4. Офіційний сайт Національного банку України URL: <https://bank.gov.ua>
5. Офіційний сайт Міністерства фінансів України URL : <https://mof.gov.ua/uk>
6. Офіційний сайт наукового журналу «Економіка України». URL: <http://www.economukraine.com.ua/index.php>
7. Офіційний сайт науково-теоретичного журналу «Економічна теорія». URL: <http://etet.org.ua>
8. Офіційний сайт Інституту демографії та соціальних досліджень імені М. В. Птухи Національної академії наук України. URL: <http://www.idss.org.ua>
9. Офіційний сайт Інституту економіки та прогнозування Національної академії наук України. URL: <http://ief.org.ua>
10. Офіційний сайт Міжнародного валютного фонду. URL: <http://www.imf.org/external/>
11. Офіційний сайт Міністерства розвитку економіки, торгівлі та сільського господарства України. URL: <http://www.me.gov.ua>
12. Офіційний сайт Національного інституту стратегічних досліджень. URL: <http://www.niss.gov.ua>
13. Офіційний сайт Національної бібліотеки України імені В.І. Вернадського. URL: <http://www.nbuv.gov.ua>
14. Офіційний сайт Світового банку. URL: <http://www.worldbank.org/uk/country/ukraine>
15. Офіційний сайт Світової організації торгівлі. URL: <https://www.wto.org>
16. Програма розвитку ООН в Україні URL: <https://www.ua.undp.org/content/ukraine/uk/home/about-us.html>
17. Стратегія сталого розвитку України до 2030 року. URL: <https://learn.ztu.edu.ua/pluginfile.php/57342/modresource/content/1/Стратегія-сталого-розвитку.pdf>